

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ανεργία - Νέες τεχνολογίες - Συνταξιοδότηση

Η οικονομική κρίση και η ανεργία, οι νέες τεχνολογίες και η καινούργια ρύθμιση των συνταξιοδοτικών διατάξεων είναι τρεις όψεις του θέματος «γυναικεία εργασία» που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και επικαιρότητα.

Η ανεργία στην Ελλάδα συνεχώς αυξάνεται και οι γυναίκες αποτελούν το 45% των ανέργων ενώ είναι μόνο το 31% του εργατικού δυναμικού. Στους νέους μάλιστα των 14-24 ετών οι έξι στους δέκα ανέργους είναι οι γυναίκες. Γιατί οι γυναίκες είναι πιο ευάλωτες στην οικονομική κρίση;

«Πληροφορική», «τηλεματική», «ρομποτική» είναι οι λέξεις που ακούγονται όλο και πιο συχνά. Η μικροηλεκτρονική επανάσταση έχει ήδη κάνει αισθητή την παρουσία της στην αγορά κάνοντας οικονομικά συμφέρουσα τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών ακόμα και για τις μικρές επιχειρήσεις. Οι νέες τεχνολογίες, ιδίως εκείνες που θα βρουν εφαρμογή στο γραφείο, θα υποκαταστήσουν πολλές εργαζόμενες, θα μετατοπίσουν το χώρο της δουλειάς από το γραφείο στο σπίτι και γενικά θα αλλάξουν το περιεχόμενο και την οργάνωση της εργασίας. Πώς θα επιβιώσουν οι γυναίκες ως εργαζόμενες εν όψει των απειλών που διαγράφουν στον ορίζοντα οι νέες τεχνολογίες;

Το καθεστώς της συνταξιοδότησης, που αποτελεί τον πυρήνα της πολιτικής κοινωνικής ασφάλισης, φανερώνει τις επιλογές που κάνει το κράτος ως προς τους εργαζόμενους: Μέχρι ποια ηλικία πρέπει να εργάζονται; πόσο πρέπει να έχουν συνεισφέρει για να δικαιούνται να πάρουν μια ικανοποιητική σύνταξη; τι είδους προστασία μπορούν να παρέχουν στις οικογένειες τους. Όταν όμως το καθεστώς της συνταξιοδότησης κάνει διακρίσεις μεταξύ των εργαζομένων με βάση το φύλο τότε αποκαλύπτονται και άλλου είδους επιλογές που εξαρτώνται από τις αντιλήψεις του νομιθέτη για τον κοινωνικό ρόλο των δύο φύλων.

Η μισθωτή απασχόληση θεωρείται φυσική δραστηριότητα της γυναίκας ή μια αβάρια που αναγκάζονται να κάνουν ορισμένες γυναίκες, αβάρια που τις απομακρύνει από την κύρια αποστολή τους, δηλαδή το σπίτι και την οικογένειά τους. Η «προνομιακή» μεταχείριση που επιφυλάσσει ο νομοθέτης για τις έγγαμες εργαζόμενες αποκαλύπτει ακριβώς ότι τίς θεωρεί ένα σπάνιο και προστατευόμενο είδος.

Η ορθότητα της αντίληψης αυτής όμως αμφισβητείται από την ίδια της πραγματικότητα καθώς αυξάνεται συνεχώς η παρουσία των γυναικών στην αγορά εργασίας. Ο νομοθέτης αναγκάζεται να εκφράσει αυτή την αμφισβήτηση στον ίδιο το νέο Συνταγματικό Χάρτη του 1975 και να τροποποιήσει σχετικά τις ειδικές νομοθεσίες.

Το 1983 αλλάζουν λοιπόν οι συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις. Το Δημόσιο κάνει την αρχή καταργώντας την 15ετία που ίσχυε για τις παντρεμένες. Ποιές θα είναι οι ρυθμίσεις που θα την αντικαταστήσουν; Ποιά θα είναι, δηλαδή, η σύγχρονη αντίληψη για την εργασία των γυναικών; Και πώς θα επιδράσουν οι νέες ρυθμίσεις στην προσφορά εργασίας των Ελληνίδων;

Αυτά τα τρία θέματα, ανεργία, νέες τεχνολογίες και συνταξιοδότηση, διαφορετικά αλλά αλληλένδετα στοιχεία της μισθωτής εργασίας των γυναικών, απασχόλησαν φέτος το Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας. Κατά την διάρκεια του χειμώνα και της άνοιξης ο Σύνδεσμος διοργάνωσε τρεις δημόσιες συζητήσεις πάνω σ' αυτά τα τρία θέματα. Εξαιτίας του ενδιαφέροντος και της επικαιρότητας των θεμάτων αυτών δημοσιεύουμε παρακάτω αποσπάσματα από τις εισηγήσεις των ομιλητών στις τρεις αυτές εκδηλώσεις.

Ξ.Π.